

การประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา
ครั้งที่ 11th แบบออนไลน์

DRLE

การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง
ก้าวข้ามความท้าทาย
สู่การเรียนรู้วิถีใหม่

วันที่ 11 มิถุนายน 2564
www.iotech.kmitl.ac.th/drle2021

การประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา ครั้งที่ 11 แบบออนไลน์

การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง:
ก้าวข้ามความท้าทายสู่การเรียนรู้วิถีใหม่

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
สภาคณบดี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย และ
ที่ประชุม 25 คณบดี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย

คำนำ

คณะกรรมการจัดประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา ครั้งที่ 11 แบบออนไลน์ ประจำปี 2564 ภายใต้หัวข้อ “การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง: ก้าวข้ามความท้าทายสู่การเรียนรู้วิถีใหม่” เพื่อเผยแพร่ผลงานการวิจัยด้านการศึกษานักวิจัยและนักวิชาการในประเทศ รวมทั้งเผยแพร่ผลงานการจัดการศึกษาของคณะ ตลอดจนเพื่อส่งเสริมให้งานวิจัยเป็นกลไกในการพัฒนาการจัดการศึกษา ในรูปแบบการนำเสนอผลงานวิจัย แบบ Oral Presentation ภาคราชการไทย แบบออนไลน์ ในประเด็นด้านการออกแบบและการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี STEM/STEAM Education การสอนเคมี การสอนชีววิทยา การสอนฟิสิกส์ การสอนคณิตศาสตร์ การสอนคอมพิวเตอร์ อื่น ๆ การเรียนการสอนแบบฐานสมรรถนะ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อการศึกษาความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality) ความเป็นจริงเสมือน (Virtual Reality) การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายไร้สาย (Mobile Learning) การเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ (E-learning) การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) การบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ การศึกษาวิศวกรรม ภาษากับการศึกษา สาขาเกษตรกรรมและการศึกษาเกษตร สาขาอุตสาหกรรม และการจัดการอุตสาหกรรม สาขาพาณิชยกรรม สาขาศิลปกรรม สาขาคหกรรม และสาขาอื่น ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 34 ผลงาน นอกจากนี้ยังมีการจัดการบรรยายพิเศษจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของการจัดการประชุม

ขอขอบคุณหน่วยงาน องค์กรเจ้าภาพร่วม ที่ได้ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดประชุมในครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณนักวิจัย นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและผู้สนใจที่เข้าร่วมเสนอผลงานและเข้าร่วมประชุมจากทั่วประเทศ จนเป็นผลให้การจัดประชุมวิชาการในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

คณะกรรมการจัดประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา ครั้งที่ 11 แบบออนไลน์
คณะกรรมการจัดประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สารจากอธิการบดี

ด้วยปณิธานมุ่งมั่นให้การศึกษาและวิจัย เพื่อผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควบคู่จริยธรรมและรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมอันดีของประเทศ ประกอบกับวิสัยทัศน์ที่มุ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1 ใน 10 ของภูมิภาคอาเซียน ในปี 2020 และตามปรัชญาเรื่องการศึกษาวิจัย ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นรากฐานที่ดีของการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการวิจัยจึงเป็นภารกิจที่สำคัญต่อการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานตลอดจนองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในแต่ละสาขาวิชา เพื่อการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีบทบาทในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและนักเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ ดังปณิธานของคณะฯ ที่ว่า “ครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี ผู้นำนวัตกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล” โดยปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาดังกล่าวคือการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม โดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างหน่วยงาน/องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างแท้จริง

ดังนั้นการจัดประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา ครั้งที่ 11 แบบออนไลน์นี้ จึงนับเป็นบทบาทสำคัญของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในฐานะเจ้าภาพหลักในการส่งเสริมให้นักวิจัย นักวิชาการ และนักศึกษา ได้เสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย เพื่อการแก้ไขปัญหาและการพัฒนางานวิจัยอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการเพื่อพัฒนางานวิจัยสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันการศึกษาได้ต่อไป

ผมขอขอบคุณ สภาคณบดี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย และที่ประชุม 25 คณบดี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย ที่สนับสนุนการจัดประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษาครั้งนี้ และประการสำคัญคือ ขอขอบคุณนักวิจัยทุกท่านและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ได้ผลิตผลงานและร่วมนำเสนอผลงานวิจัย อันแสดงถึงบทบาทและภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ในการสร้างสรรค์องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาประเทศชาติโดยรวมสืบไป

ศาสตราจารย์ ดร.สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์

อธิการบดี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สารจากคณบดี

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีพันธกิจผลิตบุคลากรด้านการศึกษาและเทคโนโลยี ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ เพื่อให้บรรลุพันธกิจดังกล่าว คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี ร่วมกับสภาคณบดี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย และที่ประชุม 25 คณบดีคณะ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ แห่งประเทศไทย ในการจัดการประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา ครั้งที่ 11 แบบออนไลน์ ภายใต้หัวข้อ “การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง: ก้าวข้ามความท้าทายสู่การเรียนรู้วิถีใหม่” โดยมีประเด็นในด้านการออกแบบและการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี STEM/STEAM Education การสอนเคมี การสอนชีวะ การสอนฟิสิกส์ การสอนคณิตศาสตร์ การสอนคอมพิวเตอร์ อื่น ๆ การเรียนการสอนแบบฐานสมรรถนะ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อการศึกษา ความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality) ความเป็นจริงเสมือน (Virtual Reality) การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายไร้สาย (Mobile Learning) การเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ (E-learning) การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) การบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ การศึกษาวิศวกรรม ภาษากับการศึกษา สาขาเกษตรกรรมและการศึกษาเกษตร สาขาอุตสาหกรรมและการจัดการอุตสาหกรรม สาขาพาณิชยกรรม สาขาศิลปกรรม สาขาคหกรรม และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังเป็นเวทีให้นักวิจัยและนักศึกษาได้เผยแพร่ผลงานวิจัยออกสู่สาธารณชน ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาคนเพื่อพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงและยั่งยืน การประชุมวิชาการในครั้งนี้ นับเป็นก้าวสำคัญของความร่วมมือทางวิชาการของนักวิจัยจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ซึ่งที่ได้ให้ความสำคัญและนำผลงานวิจัยมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อประโยชน์ในเชิงวิชาการรวมทั้งประโยชน์ต่อสาธารณะ ผลงานวิจัยและองค์ความรู้ต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการพัฒนาประเทศ

ผมขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิอ่านและประเมินผลงานแต่ละสาขา นักวิจัยจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนผู้เสนอผลงานวิจัยและผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ทุกท่าน ขอขอบคุณสภาคณบดี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย และที่ประชุม 25 คณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ แห่งประเทศไทย ที่สนับสนุนการจัดประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษาในครั้งนี้ และขอขอบคุณคณะกรรมการทุกฝ่าย รวมทั้งสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดประชุมวิชาการครั้งนี้จะบรรลุวัตถุประสงค์ทุกประการรวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมประชุมและผู้สนใจทุกท่าน สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงษ์ มะโน
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

รายนามคณะกรรมการ

ประธานกรรมการกิตติมศักดิ์ (Honorary Chairperson)

ศ.ดร.สุชัยวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง

ประธานกรรมการ (General Chairperson)

รศ.ดร.กิติพงษ์ มะโน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประธานกรรมการร่วม (Co-Chairpersons)

รศ.ดร.สมบัติ นพวัชร ประธานสภาคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย
และประธานที่ประชุมคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่ง
ประเทศไทย คณบดีคณะวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

คณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Committee)

ผศ.ดร.รุ่งทิพา แยมรุ่ง คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รศ.ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศ.ดร.สุมาลี ชัยเจริญ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รศ.ดร.ศิริเดช สุชีวะ คณบดีคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รศ.ดร.เกียรติสุดา ศรีสุข คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผศ.ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

รศ.ดร.สฎายุ ธีระวณิชตระกูล คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

รศ.ดร.ไพโรจน์ สติรยากร คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

รศ.ดร.ธเนศ ธนิตย์ธีรพันธ์ คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ผศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสร คณบดีคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รศ.พ.ต.ท.ดร.ศิริพงษ์ เสาภายน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

รศ.ดร.วินัย พูลศรี คณบดีคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน

รศ.ดร.ปกรณ ประจันบาน	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
รศ.ดร.มาเรียม นิลพันธุ์	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
รศ.ดร.เอกรินทร์ สังข์ทอง	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
รศ.ดร.นิรนาท แสนสา	ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ดร.ธีรภาพ ปรีดีพจน์	คณบดีสำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
รศ.ดร.สมบัติ นพรัก	คณบดีวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
ผศ.จินตนา เทียมทิพร	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
ผศ.ดร.กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ผศ.ดร.อมร มะลาศรี	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
พระราชสุตถาภรณ์, รศ.ดร.	คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระมหาบุญนา ฐานวีโร, ดร.	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
นางสาวศิริลักษณ์ ฉลองธรรม	คณบดีคณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

คณะกรรมการจัดงาน (Organizing Committee)

ดร.ราตรี ศิริพันธุ์	รองคณบดี กำกับดูแลด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สจล.
รศ.ดร.ปิ่นมณี ขวัญเมือง	รองคณบดี กำกับดูแลด้านประกันคุณภาพการศึกษาและวิจัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สจล.
ผศ.สรรวดี เจริญชาศรี	รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบริหาร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สจล.
ผศ.ชูเกียรติ แซ่ตั้ง	รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านแผนงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สจล.
อาจารย์ใหม่ เจริญธรรม	หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สจล.
ผศ.ดร.วรพงษ์ ไพรินทร์	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สจล.
ผศ.ณัฐชัย จันเสน	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สจล.
ดร.จตุพร อนุชัย	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายต่างประเทศและประชาสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สจล.

คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ (Academic Committee)

ดร.ราตรี ศิริพันธุ์	ประธานกรรมการ
รศ.ดร.ปิ่นมณี ขวัญเมือง	กรรมการ
รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร	กรรมการ
รศ.ดร.วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์	กรรมการ
รศ.ดร.ไพฑูรย์ พิมพ์	กรรมการ
รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์	กรรมการ
รศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์	กรรมการ
รศ.ดร.วินัย ใจกล้า	กรรมการ
รศ.อรรถพร ฤทธิเกิด	กรรมการ
ผศ.ดร.พิชญ์สินี มะโน	กรรมการ
ผศ.ดร.กฤษณา คิตดี	กรรมการ
ผศ.ดร.ทงศักดิ์ โสวจัสดากุล	กรรมการ
ผศ.ดร.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร	กรรมการ
ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ	กรรมการ
ผศ.ดร.ไพบุลย์ พวงวงศ์ตระกูล	กรรมการ
รศ.ดร.อัคพงศ์ สุขมาตย์	กรรมการ
ผศ.ดร.ฐิยาพร กันตารณวัฒน์	กรรมการ
รศ.ดร.สุวรรณา อินทร์น้อย	กรรมการ
รศ.ดร.กาญจนา บุญภักดิ์	กรรมการ
ผศ.ดร.ธนิษฐ์ รัตนโอฬาร	กรรมการ
ดร.กันยารัตน์ ศรีวิสุทธิกุล	กรรมการ
ผศ.ดร.สิริมา เกกิงวงศ์ตระกูล	กรรมการ
ผศ.อำพล ทองระอา	กรรมการ
ผศ.สุชิน อัจหาญ	กรรมการ
ผศ.สุเมธ ตรีศักดิ์ศรี	กรรมการ
นางจันทน์ ทรัพย์แสนดี	กรรมการ
นางสาวเสาวลักษณ์ สุขการ	กรรมการ
นางสาวนลินี รัตนสุวรรณ	กรรมการ
นางสาวแสงสุรีย์ แดงโกเมน	กรรมการและเลขานุการ
นางสาวศิริวรรณ ฉายศิริ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการพิจารณาผลงานวิจัย

คณะกรรมการพิจารณาผลงานวิจัยจากภายนอก

รศ.ดร.สีหนาท	ประสงค์สุข	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รศ.ดร.ภัทรวรรณ	จิรพัฒน์ธนธร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
รศ.ดร.กัลยาณี	จิตการุณย์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รศ.ดร.ณมน	จีรังสุวรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
รศ.ดร.บรรจบ	บุญจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	อาจารย์บัณฑิตพิเศษ
ผศ.ดร.ปณิตา	วรรณพิรุณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผศ.ดร.นฤมล	รอดเนียม	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร
ผศ.ดร.สุติเทพ	ศิริพิพัฒนกุล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ดร.พิศุทธิ์	ศิริพันธ์ุ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ดร.สรเดช	ครุฑจ้อน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ดร.เปี้ยทิพย์	พั้วพันธ์	สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
ผศ.ดร.สาธิต	เหล่าวัฒน์พงษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ดร.นิภาภรณ์	คำเจริญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
ผศ.ดร.เกษม	อมนต์กุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.เบญจวรรณ	อุบลศรี	ผู้อำนวยการบริหารมูลนิธิ Fulbright Thailand
ผศ.พัชราวดี	ศรีบุญเรือง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ดร.กึ่งกาญจนา	พิจักขณา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
รศ.ดร.ประชา	พิจักขณา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ผศ.สนิท	ขวัญเมือง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผศ.ดร.วิไลวรรณ	วงศ์จินดา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผศ.ดร.วารินทร์พร	ฟินเฟื่องฟู	วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี

คณะกรรมการพิจารณาผลงานวิจัยจากภายใน

รศ.ดร.พรทิพย์	ไวแสง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รศ.ดร.จินตนา	บุญนาค	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รศ.ดร.กาญจนา	บุญภักดิ์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รศ.ดร.ปริยาภรณ์	ตั้งคุณานันต์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รศ.ดร.ไพฑูรย์	พิมพ์ดี	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รศ.ดร.จตุรงค์	เลาหะเพ็ญแสง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รศ.ดร.บุญจันทร์	สีสันต์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รศ.ดร.สุวรรณมา	อินทร์น้อย	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รศ.ดร.สันติ	ตันตระกูล	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รศ.อรรณพร	ฤทธิเกิด	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผศ.ดร.ศิริรัตน์	เพ็ชรแสงศรี	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.กฤษณา	คิตดี	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.ทองศักดิ์	โสวจำสตากุล	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.พิชญ์สินี	มะโน	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.ธเนศ	ภิรมย์การ	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.ธนิษฐ์	รัตนโอฬาร	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.ฐิยาพร	กันตารณวัฒน์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.ปิยพงษ์	สุเมตติกุล	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.กรวรรณ	งามวรรณธรรม	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.อมรชัย	ชัยชนะ	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.ประเสริฐ	เคนพันคือ	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.ปิยะ	ตันศิริ	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.ธีราทัต	เลิศชำของกุล	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.สุเมธ	ตรีศักดิ์ศรี	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.อำพล	ทองระอา	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ดร.สุธาสินี	บุรีคำพันธุ์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

กำหนดการนำเสนอผลงาน
การประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา ครั้งที่ 11 แบบออนไลน์
ภายใต้หัวข้อ “การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง: ก้าวข้ามความท้าทายสู่การเรียนรู้วิถีใหม่”
ณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
วันศุกร์ ที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2564

เวลา	กิจกรรม/ห้องประชุม
08.30-09.00 น.	พิธีเปิดงานประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา ณ ห้องประชุมคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี กล่าวรายงาน โดย ดร.ราตรี ศิริพันธ์ รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี กล่าวเปิดงาน โดย รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง https://ietech.webex.com/meet/DRLE2021_Room1
09.00-10.00 น.	บรรยายพิเศษ
	หัวข้อเรื่อง ความท้าทายสู่รูปแบบการเรียนรู้วิถีใหม่ (Challenges to New Normal Learning Styles) โดย รองศาสตราจารย์ยืน ภู่วรรณ นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ ประจำปี พ.ศ. 2539 และที่ปรึกษาสมาคมอิเล็กทรอนิกส์แห่งประเทศไทย สมาคม คอมพิวเตอร์แห่งประเทศไทย และสมาคมดาราศาสตร์แห่งประเทศไทย และเป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาการประมวลผลภาษาธรรมชาติด้วยคอมพิวเตอร์ในภาษาไทย https://ietech.webex.com/meet/DRLE2021_Room1
10.15-10.50 น.	เตรียมความพร้อมระบบออนไลน์
10.50-11.10 น.	นำเสนอผลงานวิจัย กลุ่มย่อย : ห้องประชุม 1 ห้องประชุม 2 ห้องประชุม 3 ห้องประชุม 4 ห้องประชุม 5
11.20-11.40 น.	นำเสนอผลงานวิจัย กลุ่มย่อย : ห้องประชุม 1 ห้องประชุม 2 ห้องประชุม 3 ห้องประชุม 4 ห้องประชุม 5
13.00-13.20 น.	นำเสนอผลงานวิจัย กลุ่มย่อย : ห้องประชุม 1 ห้องประชุม 2 ห้องประชุม 3 ห้องประชุม 4 ห้องประชุม 5
13.30-13.50 น.	นำเสนอผลงานวิจัย กลุ่มย่อย : ห้องประชุม 1 ห้องประชุม 2 ห้องประชุม 3 ห้องประชุม 4 ห้องประชุม 5
14.00-14.20 น.	นำเสนอผลงานวิจัย กลุ่มย่อย : ห้องประชุม 1 ห้องประชุม 2 ห้องประชุม 3 ห้องประชุม 4 ห้องประชุม 5

เวลา	กิจกรรม/ห้องประชุม
14.30-14.50 น.	นำเสนอผลงานวิจัย กลุ่มย่อย : ห้องประชุม 1 ห้องประชุม 2 ห้องประชุม 3 ห้องประชุม 4 ห้องประชุม 5
15.00-15.20 น.	นำเสนอผลงานวิจัย กลุ่มย่อย : ห้องประชุม 1 ห้องประชุม 2 ห้องประชุม 3 ห้องประชุม 4 ห้องประชุม 5
15.30-15.50 น.	นำเสนอผลงานวิจัย กลุ่มย่อย : ห้องประชุม 1 ห้องประชุม 2 ห้องประชุม 3 ห้องประชุม 4 ห้องประชุม 5
16.00-16.20 น.	นำเสนอผลงานวิจัย กลุ่มย่อย : ห้องประชุม 1 ห้องประชุม 2 ห้องประชุม 3 ห้องประชุม 4 ห้องประชุม 5
16.20-16.30 น.	กล่าวปิดงาน การประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา ครั้งที่ 11 แบบออนไลน์ พร้อมประกาศผลผู้ได้รับรางวัลผลงาน Best paper Award DRLE 2021 โดย รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง https://ietech.webex.com/meet/DRLE2021_Room1

ตารางนำเสนอผลงาน
การประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา ครั้งที่ 11 แบบออนไลน์
การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง: ก้าวข้ามความท้าทายสู่การเรียนรู้วิถีใหม่
วันที่ 11 มิถุนายน 2564

ห้องประชุม 3 https://ietech.webex.com/meet/DRLE2021_Room3

ประเภทบทความ : การออกแบบและการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21
การบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ดำเนินรายการโดย

1. รศ.ดร.อัคพงศ์ สุขมาตย์
2. ผศ.ดร.ธนิษฐ์ รัตน์โอฬาร
3. ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ

เวลา	ลำดับ ที่	ผลงานวิจัย/นำเสนอผลงาน
10.50-11.10 น.	1	การพัฒนาระบบสารสนเทศงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนหนองไผ่วิทยานุสรณ์ จังหวัดชัยภูมิ นำเสนอโดย: อสมภรณ์ ตริอาภรณ์วงศ์ จุฑาพร กันตารณวัฒน์ และอัคพงศ์ สุขมาตย์
11.20-11.40 น.	2	แนวทางการสร้างคู่มือการนิเทศการสอนของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนา การศึกษาเอกชน (กรุงเทพมหานคร) กลุ่ม 13 ประเภทสามัญศึกษา นำเสนอโดย: ทศพร อยู่ทวี บุญจันทร์ สีสันต์ และปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์
13.00-13.20 น.	3	การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อองค์ประกอบภาวะผู้นำสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก นำเสนอโดย: จิราพร ชันกระจำง บุญจันทร์ สีสันต์ และปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์
13.30-13.50 น.	4	ปัจจัยที่ส่งต่อระดับความคิดเห็นต่อทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี นำเสนอโดย: พีรพงษ์ กาสุริยะ สันติรัฐ นันสะอาง สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร และธัญญภรณ์ มาลี
14.00-14.20 น.	5	ผลของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายแพ่งและอาญา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นำเสนอโดย: สุนทร ศรีจันทร์ และกฤษณา คิตติ
14.30-14.50 น.	6	ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาและโครงงานเป็นฐาน เรื่อง ปฏิกริยาเคมี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นำเสนอโดย: สุพินดา เขียรสรราช และกฤษณา คิตติ

ตารางนำเสนอผลงาน
การประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา ครั้งที่ 11 แบบออนไลน์
การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง: ก้าวข้ามความท้าทายสู่การเรียนรู้วิถีใหม่
วันที่ 11 มิถุนายน 2564

ห้องประชุม 4 https://ietech.webex.com/meet/DRLE2021_Room4

ประเภทบทความ : เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อการศึกษา

ดำเนินรายการโดย

1. ดร.กันยารัตน์ ศรีวิสุทธิกุล
2. รศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์
3. ผศ.ดร.ฐิยาพร กันตารณวัฒน์

เวลา	ลำดับ ที่	ผลงานวิจัย/ผู้นำเสนอผลงาน
10.50-11.10 น.	1	การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง การใช้งานเครื่องกำเนิดสัญญาณ นำเสนอโดย: ทิพวรรณ เกร์รักษา อรรถพร ฤทธิเกิด และศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี
11.20-11.40 น.	2	ผลการใช้เทคนิคการอ่านคำพืดเซอร์มีเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน ออกเสียงคำศัพท์เป็นคำและความคงทน ในการจดจำคำศัพท์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นำเสนอโดย: กนกัษต์ หิตโกเมท กนกกาญจน์ กิตติชาติเขาวลิต และณัฐปภัคภภ์ กิตติสุนทรพิศาล
13.00-13.20 น.	3	การพัฒนาบทเรียนอีเลิร์นนิ่งตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง การใช้คำถาม ในภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นำเสนอโดย: วิลาสินี อนันตวงศ์ ฉันทนา วิริยเวชกุล และอรรถพร ฤทธิเกิด
13.30-13.50 น.	4	การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ ผสานเทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือนด้วยวิธีการ จัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สากล สำหรับ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นำเสนอโดย: กิตติพงษ์ โพธิ์สุวรรณ ฉันทนา วิริยเวชกุล และอรรถพร ฤทธิเกิด
14.00-14.20 น.	5	การพัฒนาระบบติดตามพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ นำเสนอโดย: สรเพชร สาสีงชัย สุวรรณมา อินทร์น้อย และฐิยาพร กันตารณวัฒน์
14.30-14.50 น.	6	การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดทำสัญญาจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นำเสนอโดย: นนท์ชัย ปัญจานนท์ และณตยา ศักดิ์ถาวรเลิศ

ตารางนำเสนอผลงาน
การประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา ครั้งที่ 11 แบบออนไลน์
การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง: ก้าวข้ามความท้าทายสู่การเรียนรู้วิถีใหม่
วันที่ 11 มิถุนายน 2564

ห้องประชุม 5 https://ietech.webex.com/meet/DRLE2021_Room5
 ประเภทบทความ : การศึกษาวิศวกรรม/สาขาเกษตรกรรม
 ดำเนินรายการโดย

1. รศ.ดร.วินัย ใจกล้า
2. ผศ.สุชิน อาจหาญ
3. ผศ.ดร.สิริมา เกกิจวงศ์ตระกูล

เวลา	ลำดับ ที่	ผลงานวิจัย/ผู้นำเสนอผลงาน
10.50-11.10 น.	1	ชุดฝึกปฏิบัติการดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์สำหรับหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 นำเสนอโดย: สกุลวัฒน์ จำปาเงิน สมชาย หมื่นสายญาติ และกิติพงศ์ มะโน
11.20-11.40 น.	2	ชุดฝึกปฏิบัติวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563 นำเสนอโดย: วีระพล ดำเนินพาณิชย์ กิติพงศ์ มะโน และพิชญ์สินี มะโน
13.00-13.20 น.	3	ชุดฝึกอบรมโปรแกรมเมเบิลลอจิกคอนโทรลเลอร์เบื้องต้น นำเสนอโดย: ชลธิชา เขตชูสุวรรณ กิติพงศ์ มะโน และพิชญ์สินี มะโน
13.30-13.50 น.	4	ชุดฝึกอบรม เรื่องโปรโตคอลการสื่อสารในระบบสมองกลฝังตัว นำเสนอโดย: ไพบุลย์ สิริเสถียรวัฒนา กิติพงศ์ มะโน และพิชญ์สินี มะโน
14.00-14.20 น.	5	ชุดฝึกอบรมการเขียนโปรแกรมบอร์ดควบคุมการบินเฮลิคอปเตอร์แบบสี่ใบพัด นำเสนอโดย: เปี่ยมศักดิ์ นัยกุล กิติพงศ์ มะโน และพิชญ์สินี มะโน
14.30-14.50 น.	6	โปรแกรมจำลอง เรื่อง แรงและความเข้มสนามไฟฟ้า นำเสนอโดย: ธารวิมล วงศ์โอษฐ์ วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์ และไพบุลย์ พวงวงศ์ตระกูล
15.00-15.20 น.	7	ชุดฝึกอบรมพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้งานด้านวงจรดิจิทัลและ ไมโครคอนโทรลเลอร์ นำเสนอโดย: สัณห์ สุขประชา กิติพงศ์ มะโน และพิชญ์สินี มะโน
15.30-15.50 น.	8	การพัฒนาผลิตภัณฑ์โปรตีนบาร์จากกากถั่วเหลืองเสริมคอลลาเจน นำเสนอโดย: สรายุทธ คำยวง และปิ่นมณี ขวัญเมือง
16.00-16.20 น.	9	เครื่องหั่นกล้วยดิบกึ่งอัตโนมัติ นำเสนอโดย: ตรัส เคแสง ศุภวัฒน์ ทองคมขำ และปานจิต ป้อมอาสา

เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อการศึกษา

การพัฒนาบทเรียนอีเลิร์นนิ่งตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง การใช้คำถามใน
ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

132

นำเสนอโดย: วิลาสินี อนันตวงศ์ ฉันทนา วิริยเวชกุล และอรรถพร ฤทธิเกิด

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ ผสานเทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้
ด้วยการนำตนเอง เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สากล สำหรับนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4

140

นำเสนอโดย: กิตติพงษ์ โพธิ์สุวรรณ ฉันทนา วิริยเวชกุล และอรรถพร ฤทธิเกิด

การพัฒนาระบบติดตามพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
องค์กรักษ์

149

นำเสนอโดย: สรเพชร สาสีงชัย สุวรรณ อินทร์น้อย และฐิยาพร กันตารณวัฒน์

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดทำสัญญาจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

158

นำเสนอโดย: นนท์ชัย ปัญจันนธ์ และณตยา ศักดิ์ถาวรเลิศ

สาขาศิลปกรรม / การศึกษาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ

การศึกษากระบวนการผลิตกระจุตเพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ อำเภอบึงสามพัน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

166

นำเสนอโดย: สุธาสินี บุรีคำพันธ์ วิรภัทร พัฒนศิลป์ และพีรยา สระมาลา

การศึกษาคุณสมบัติการย้อมสีจากกาบมะพร้าวเพื่อการออกแบบเครื่องแต่งกาย

176

นำเสนอโดย: สุธาสินี บุรีคำพันธ์ อธิพงศ์ เนียมสด และกมลภัทร์ รักสวน

ศึกษารูปแบบกราฟิกและบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ประเภทกล้วยแปรรูป

186

นำเสนอโดย: ณิชญา แยมประเสริฐ อุดมศักดิ์ สาริบุตร และสุธาสินี บุรีคำพันธ์

ความต้องการในการสืบค้นข้อมูลออนไลน์เพื่อท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยวจีน
แบบ FIT

196

นำเสนอโดย: ณิชชา ม่วงแพรสี และสมพิศ พุสกุล

การศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าเพื่อพัฒนาในเชิงพาณิชย์

206

นำเสนอโดย: ภากรวิทย์ เจริญวงศ์ จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง และธเนศ ภิรมย์การ

การออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรด้วยอัตลักษณ์ทาง
วัฒนธรรม กรณีศึกษาธุรกิจชุมชนอำเภอสมุนไพร จังหวัดนครศรีธรรมราช

215

นำเสนอโดย: พิทย์พันธ์ สิทธิรักษ์

การออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรด้วยอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม
กรณีศึกษา ธุรกิจชุมชนอาเภรณ์สมุนไพร จังหวัดนครศรีธรรมราช
HERBS BRANDING AND PACKAGING FROM CULTURAL IDENTITY : A CASE STUDY
OF ARPOND HERBS COMMUNITY BUSINESS IN NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

พิชญ์พันธ์ สิริธีร์ภักษ์*

Phitphan Sittirak

E-mail: phitphan_sit@nstru.ac.th

สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

Department of Visual Communication Design, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat 80000 Thailand

*Corresponding Author E-mail: pitphun@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิธีการสร้างอัตลักษณ์ ด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้กับผลิตภัณฑ์อาเภรณ์สมุนไพร จ.นครศรีธรรมราช 2) ออกแบบและพัฒนาตราสัญลักษณ์ พร้อมบรรจุภัณฑ์ให้กับกลุ่มอาเภรณ์สมุนไพร 3) ประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ประกอบการและกลุ่มธุรกิจชุมชนสมุนไพรในจังหวัดนครศรีธรรมราช

การดำเนินการวิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย คือกลุ่มธุรกิจชุมชนอาเภรณ์สมุนไพร พบว่า ทางกลุ่มผู้ผลิตต้องการพัฒนาศักยภาพจากเดิมผลิตยาสมุนไพร ต้องการขยายตลาดภายใต้ผู้ผลิตเดิมเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร โดยมีผลิตภัณฑ์ทั้งหมด คือ สบู่ก้อน สบู่เหลว แชมพู ครีมนวดผม และครีมทาผิว โดยใช้ชื่อว่า อาเภรณ์เอิร์ธ เพื่อปรับให้ทันสมัยเข้ากับกลุ่มเป้าหมายใหม่ที่เป็นวัยทำงาน จึงสร้างภาพลักษณ์ใหม่ ด้วยการออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ ที่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ของจังหวัดนครศรีธรรมราช และเอกลักษณ์ในด้านความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์สมุนไพร ใช้วัตถุดิบที่เป็นพื้นฐานที่เป็นสมุนไพรที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นนำมาผสมสูตรใหม่โดยเฉพาะ คือ น้ำมันมะพร้าวและสารสกัดจากสมอทับทิมสยามเป็นวัตถุดิบหลัก

ผู้วิจัยได้ ค้นหาอัตลักษณ์ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยนำอัตลักษณ์ทางศิลปะและวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ถูกแบ่งประเภทไว้แล้วจากงานวิจัย 18 รูปแบบ นำมาให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ได้ลงความเห็นเพื่อคัดเลือกอัตลักษณ์ที่เหมาะสม สำหรับบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอาง สมุนไพรที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมได้ โดยการสัมภาษณ์กลุ่ม(Group interview) ผู้เชี่ยวชาญ 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม 2) กลุ่มผู้ผลิตเครื่องสำอางสมุนไพร 3) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 4) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ทุกกลุ่มอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้คัดเลือกอัตลักษณ์ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 กลุ่มลงความเห็น ว่าเหมาะสมที่สุด 2 ลำดับแรก นั่นคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ และ หมากจาก (ของใช้สำหรับตักน้ำแบบดั้งเดิม) และนำมาพัฒนาเป็นต้นแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ 2 ชุดให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบทั้ง 3 ท่านได้ประเมิน ให้คำแนะนำเพื่อนำต้นแบบไปปรับปรุง และจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) โดยใช้ตัวแทนผู้บริโภค เป็นผู้ตัดสินใจเลือกตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ 1 แบบเพื่อการผลิตต่อไป ผลการวิจัยพบว่าผู้บริโภคได้เลือกตราสัญลักษณ์หมากจาก หรือหมากตักน้ำมาเป็นสัญลักษณ์ของ อาเภรณ์เอิร์ธ และได้เลือกบรรจุภัณฑ์ชุดที่ 1 ที่มีภาพจริงของวัตถุดิบเพราะมีความเหมาะสมในการผลิตใช้งานจริง

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ประกอบการด้านสมุนไพรในจังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่า ความรู้ทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับสามารถช่วยยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพรได้ในระดับมาก(4.22) และมีความพึงพอใจต่องานวิจัยในภาพรวมในระดับมาก (4.49) โดยมีความเห็นว่าตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอาง “อาเภรณ์เอิร์ธ” มีอัตลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความสวยงามและเหมาะสมกับการใช้งาน ในระดับมากที่สุด ทั้งยังช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ธุรกิจอาเภรณ์สมุนไพรให้ดีขึ้น

คำสำคัญ: การออกแบบตราสัญลักษณ์, การออกแบบบรรจุภัณฑ์, เครื่องสำอางสมุนไพร, อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) To study the process of creating the identity for cultural tourism through “Arporn” herbal products in Nakhon Si Thammarat Province; 2) To design and develop brand logo and packaging for “Arporn” herbal products and 3) To assess the opinions and satisfaction of entrepreneurs and community herbal business groups in Nakhon Si Thammarat province. The research methodology used for gathering data was the target group interview which is “Arporn” herbal community business. The study found that the producer wants to develop the efficiency of producing from herbal medicine products to herbal cosmetic products and also want to extend the market. The products are bar soap, liquid soap, shampoo, conditioner and skin lotion under the brand “Arporn Herb” These products are suitable for working people which is the new target group, so the new images with the new design of brand logo and packaging will be able to reflex the identity of cultural tourism in Nakhon Si Thammarat province and the sustainable of the herbal products. These herbal products contain the local herbal as the important ingredient especially the coconut oil and the extract from “Tubtim Siam” pomelo. The researchers have tried to search for the identity for supporting tourism in Nakhon Si Thammarat province by bringing the identities of art and culture of Nakhon Si Thammarat province which is categorized into 18 forms to the experts to choose the most appropriate identities for the cosmetics packaging design that will be able to promote the cultural tourism by the group interview with 4 groups of experts which are: 1) the experts from Art and Culture, 2) the experts from herbal cosmetics production, 3) the expert from packaging design and 4) the expert from tourism. All the experts are from Nakhon Si Thammarat province and every group voted that the most 2 appropriated forms are the traditional parade up to the pagoda and “Mhajak” which is the old-styled water bowl. These 2 forms were used as the prototype for developing brand logo and packaging and 3 of the experts accessed and suggested for editing. Then, there was a focus group meeting by the customer representative to choose only 1 form for the production.

The research findings found that the customer chose the brand logo which was inspired by “Mhajak” or the old-styled water bowl to be the logo for “Arporn Herb” and also chose the packaging number 1 form which has the real picture of the ingredient and appropriate for using in the real situation. The assessment result about the satisfaction of the entrepreneurs and community herbal business groups in Nakhon Si Thammarat are at high level at 4.22 and the satisfaction for the research is also at high level at 4.49. They also suggested that the brand logo and cosmetics packaging for “Arporn Herb” has their own identity of Nakhon Si Thammarat province. They are also beautiful and practical. In addition, they also promoted the image of the “Arporn Herb” business to be better.

Keywords: Logo design, Packaging design, Herbal cosmetic, Cultural identity

1. ความเป็นมาของปัญหา

แนวโน้มตลาดเครื่องสำอางในปัจจุบันเน้นองค์ประกอบที่มาจากธรรมชาติ โดยมีการวิจัยและพัฒนาสารสกัดจากธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัย ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการใช้สารจากธรรมชาติทั้งในเชิงสุขภาพและความงามมาช้านาน ดังนั้น หากสามารถนำต้นทุนที่กล่าวข้างต้นมาวิจัยและพัฒนาในเชิงลึกโดยอาศัยองค์ความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีในการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางและเวชสำอางจากธรรมชาติได้แล้วก็จะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงและเป็นที่ยอมรับในระดับสากลได้ [1]

สำหรับผู้ประกอบการอารมณ์สมุนไพร [2] เป็นกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่มีชื่อเสียงในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ก่อตั้งขึ้นเป็นเวลานานมาเกือบสี่ทศวรรษ มีการผลิตสินค้าด้านสมุนไพร ประเภท ยาสมุนไพรแปรรูป ได้แก่ ยาทาภายนอก และยากินประเภทต่างๆ ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์จนได้มาตรฐานมาอย่างต่อเนื่อง เคยได้รับรางวัลผลิตภัณฑ์โอท็อปห้าดาว นับได้ว่าเป็นผู้นำด้าน

ธุรกิจสมุนไพรในจังหวัดนครศรีธรรมราช ต้องการขยายโอกาสทางการตลาดโดยการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ คือเครื่องสำอางสมุนไพรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับตลาดในปัจจุบัน แต่ยังไม่มีความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่ชัดเจนโดดเด่น เป็นที่ยอมรับของตลาดธุรกิจ ทั้งยังขาดศักยภาพในการปรับตัวเข้ากับกระแสความต้องการของตลาดสากลรวมถึงแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของประเทศที่มีนโยบายของประเทศที่เข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่จำเป็นต้องพัฒนารูปแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย และมีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่มุ่งเน้นไปในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

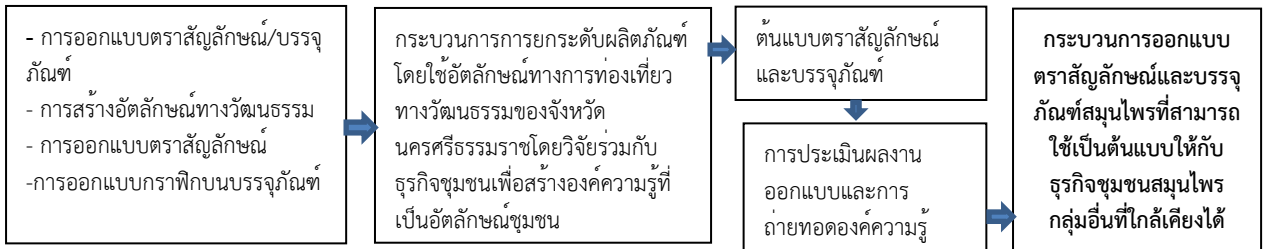
การสร้างตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ถือว่าเป็นส่วนที่ใช้ในการส่งเสริมการตลาด และมีส่วนสำคัญทางกายภาพที่สำคัญต่อผลิตภัณฑ์ทุกชนิด เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต้องมีการออกแบบสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อทำให้สินค้ามีความโดดเด่นและสร้างความแตกต่างไปจากคู่แข่ง ซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงสินค้าเข้ากับผู้บริโภค สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม พร้อมทั้งยกระดับสินค้าไปด้วย[3] จึงเป็นการสร้างโอกาสใหม่ ทางการตลาดของผลิตภัณฑ์สมุนไพรเดิม ให้เปลี่ยนภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ให้มีอัตลักษณ์เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการออกแบบพัฒนาตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อเป็นต้นแบบในการสร้างอัตลักษณ์ในตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์สมุนไพรในจังหวัดนครศรีธรรมราช อีกทั้งเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

การบรรจุภัณฑ์จึงต้องระมัดระวังการเสื่อมสลายส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในตัวผู้ผลิตและจำหน่ายหรือยี่ห้อผลิตภัณฑ์ ในขณะเดียวกันผู้ผลิตจะต้องพยายามที่จะสร้างแบรนด์ควบคู่กันไปกับรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีส่วนช่วยในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและผู้บริโภคและสร้างความเชื่อมั่นในการสื่อความหมายและคุณภาพตัวสินค้าภายในบรรจุภัณฑ์เพื่อการสร้างแบรนด์คุณภาพและความทันสมัยให้กับสินค้า[4]

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาวิธีการสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ให้กับผลิตภัณฑ์สมุนไพร ให้กับกลุ่มอาภรณ์สมุนไพร จ.นครศรีธรรมราช
- 2.2 เพื่อออกแบบและพัฒนาตราสัญลักษณ์ พร้อมบรรจุภัณฑ์ให้กับกลุ่มอาภรณ์สมุนไพร
- 2.3 ประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ประกอบการและกลุ่มธุรกิจชุมชนสมุนไพร ในจ.นครศรีธรรมราช

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อหาแนวทางในการนำอัตลักษณ์ของชุมชนมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบรรจุภัณฑ์ของธุรกิจชุมชนและดำเนินการออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ต้นแบบ ประเภทเครื่องสำอางสมุนไพร ของกลุ่มธุรกิจชุมชน อาภรณ์สมุนไพร จังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมกับเผยแพร่องค์ความรู้ ด้านกระบวนการออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อประโยชน์ต่อการ ต่อยอดธุรกิจชุมชนได้เป็นแบบอย่างการสร้างสรรค์และการพัฒนาตนเองของกลุ่มธุรกิจชุมชนอื่นๆในประเภทใกล้เคียงกัน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้การทดลองปฏิบัติการออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ ที่ใช้การคัดเลือกอัตลักษณ์ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่จะนำมาใช้บนบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) จากนั้นจึงนำผลประเมินมาพัฒนาผลงานออกแบบอีกครั้งหนึ่ง แล้วอภิปรายผลการวิจัยโดยพรรณาร่วมกับแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ผลิตและผู้ประกอบการด้านสมุนไพร

4.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ผลิตกลุ่มอาภรณ์สมุนไพร อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่มีชื่อเสียงในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ก่อตั้งขึ้นเป็นเวลานานมาเกือบสี่ทศวรรษ เจ้าของธุรกิจจากอาภรณ์สมุนไพร นับได้ว่าเป็นผู้มีศักยภาพสูงและเป็นผู้นำในกลุ่มผู้ผลิตในจังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รวมถึงแบบประเมินงานออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์, แบบประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคและ แบบประเมินความพึงพอใจในการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ ทั้งหมด 3 ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย 2 ท่านและด้านศิลปะและออกแบบ 1 ท่าน

4.2 กระบวนการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.2.1 ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ผลิต ถึงความต้องการก่อนการออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร ผู้วิจัยนำเนื้อหาของสัมภาษณ์แบบเจาะลึก มาแปรผลโดยการบรรยายเป็นรูปแบบของความเรียงเพื่อหาแนวทางและรูปแบบของบรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์ที่เหมาะสม

4.2.2 การค้นหาอัตลักษณ์ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้นำอัตลักษณ์ทางศิลปะและวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ถูกแบ่งประเภทไว้แล้วจากงานวิจัย [5] จึงนำมาให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ได้ลงความเห็นด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มเพื่อคัดเลือกอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เหมาะสม สำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรที่ได้แบ่งผู้เชี่ยวชาญออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มผู้ผลิตเครื่องสำอางสมุนไพร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.2.3 กระบวนการออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ให้กับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางอาภรณ์สมุนไพร ผู้วิจัยได้คัดเลือกอัตลักษณ์ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ด้านอัตลักษณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช ลงความเห็นเห็นว่า เหมาะสมที่สุด 2 ลำดับแรก มาดำเนินการพัฒนาเป็นงานออกแบบ และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ 3 ท่าน ประเมินผล นำข้อคิดเห็นมาปรับปรุงและพัฒนาแบบร่าง และให้ผู้บริโภคลงความเห็นโดยวิธีเสวนากลุ่ม เลือกแบบที่เหมาะสมที่สุดกับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร รวมถึงข้อแนะนำต่างๆ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มาปรับปรุงต้นแบบ หลังจากนั้นจึงพัฒนาเป็นต้นแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ที่สมบูรณ์

4.2.4 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ผลิตและผู้ประกอบการด้านสมุนไพร ที่มีต่อการพัฒนาผลงานออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร ทั้งเรื่องของรูปแบบและประโยชน์ใช้สอย ผู้วิจัยจะนำข้อมูลในส่วนของแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ผลิตและกลุ่มผู้ประกอบการด้านสมุนไพรที่มารับฟังการถ่ายทอดเทคโนโลยี มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาสรุปและวิเคราะห์ผลข้อมูลและแปรผลโดยการบรรยายและนำเสนอในรูปแบบของความเรียง โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบจากระดับความต้องการ ซึ่งใช้เกณฑ์ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ใช้การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย เกณฑ์ในการวิเคราะห์พิจารณาช่วงของค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแบบ ลิเคิร์ตสเกล [6]

5. ผลการวิจัย

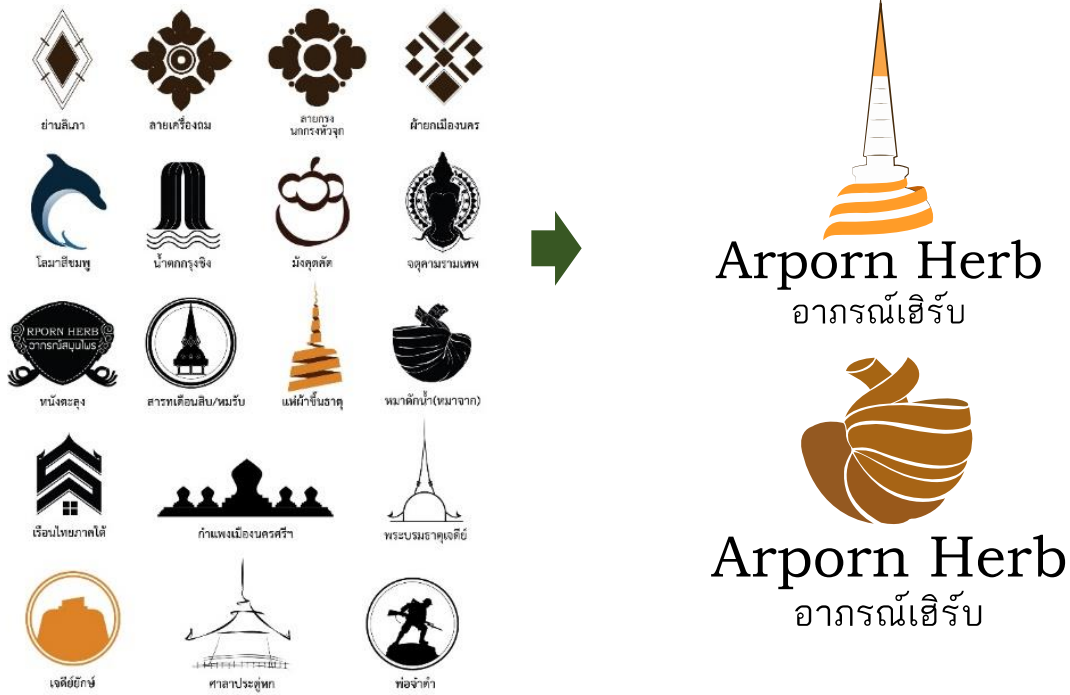
5.1 ผลจากการสัมภาษณ์ การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตอาภรณ์สมุนไพร

แนวทางการพัฒนากระบวนการผลิตและตราสัญลักษณ์/บรรจุภัณฑ์ของกลุ่มธุรกิจชุมชนอาภรณ์สมุนไพร จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ธุรกิจชุมชนอาภรณ์สมุนไพร [7] เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์สามารถสรุปได้ดังนี้ กลุ่มธุรกิจชุมชนอาภรณ์สมุนไพร ตั้งเดิมนั้นได้ผลิตสินค้าด้านสมุนไพร ประเภท ยาสมุนไพรแปรรูป ได้แก่ ยาทาภายนอก และยากินประเภทต่างๆ นอกจากนี้ยังต้องการขยายโอกาสทางการตลาดโดยต้องการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ คือ เครื่องสำอางสมุนไพร ประเภททำความสะอาดร่างกาย ได้แก่ แชมพูสระผม ครีมนวดผม สบู่ และ ครีมอาบน้ำ รวมถึงผลิตภัณฑ์บำรุงผิวกายอีกด้วย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับตลาดในปัจจุบัน มีความจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย โดยมีการกำหนดเป้าหมายของการ Rebranding เครื่องสำอางอาภรณ์ สมุนไพร สาเหตุของการทำ Rebranding อาภรณ์สมุนไพร เพราะมีการเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายใหม่ และต้องการแสวงหาตลาดใหม่ๆ รวมถึงต้องการสร้างคุณค่าและจุดเด่นให้กับแบรนด์ โดยใช้อัตลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชมาใช้เป็นเอกลักษณ์ของ ตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ ด้วยเหตุนี้ธุรกิจชุมชนอาภรณ์สมุนไพรได้ทำการ รีแบรนด์ดิ้ง โดยเป็นลักษณะของการทำ Internal Rebranding คือ การ

ปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์จากผลิตภัณฑ์ประเภท ยาสมุนไพร มาเป็น เครื่องสำอางสมุนไพร โดยใช้การขยายฐานการตลาดจากกลุ่มเป้าหมายที่เปลี่ยนไป และต้องดำเนินการปรับเปลี่ยน ชื่อแบรนด์ จากชื่อ อาภรณ์ สมุนไพร มาเป็น อาภรณ์ เอิร์ธอินบรจด์ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร รวมถึงการปรับเปลี่ยน ตราสัญลักษณ์สินค้า และการปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์อีกด้วย โดยใช้ชื่อแบรนด์ใหม่ ภายใต้ผู้ผลิตเดิม คือ อาภรณ์สมุนไพร เพื่อปรับให้ทันยุค ทันสมัย เข้ากับกลุ่มเป้าหมายใหม่ที่จะขยายออกไปนั่นคือ กลุ่มลูกค้า วัยรุ่น ตอนปลาย-วัยทำงาน สำหรับความต้องการบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรที่มีรูปแบบที่สามารถสะท้อนภาพลักษณ์และเอกลักษณ์ในด้านความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์สมุนไพร โดยใช้วัตถุดิบที่เป็นพื้นฐานที่เป็นสมุนไพรที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น นำมาผสมสูตรใหม่เพื่อสรรพคุณที่แตกต่างให้เกิดความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์ โดยที่บรรจุภัณฑ์จะต้องบ่งชี้ชนิดของผลิตภัณฑ์ และสามารถบ่งบอกถึงส่วนผสมสำคัญที่ต้องการได้ รวมถึงสามารถสะท้อนอัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม และลักษณะของบรรจุภัณฑ์ผู้ผลิตต้องการให้มีความสะท้อนความเป็นตราสินค้าภายใต้ผู้ผลิตเดียวกัน สามารถขายปลีกแยกชิ้น ขายเป็นคู่ เช่น แชมพูสมุนไพร และขายเป็นชุดของขวัญของฝากได้ รวมถึงผู้ผลิตสนใจที่จะขยายช่องทางการตลาดไปขายแบบ online หรือ Social media เช่น facebook อีกด้วย

5.2 ผลการคัดเลือกอัตลักษณ์จากการสัมภาษณ์กลุ่ม

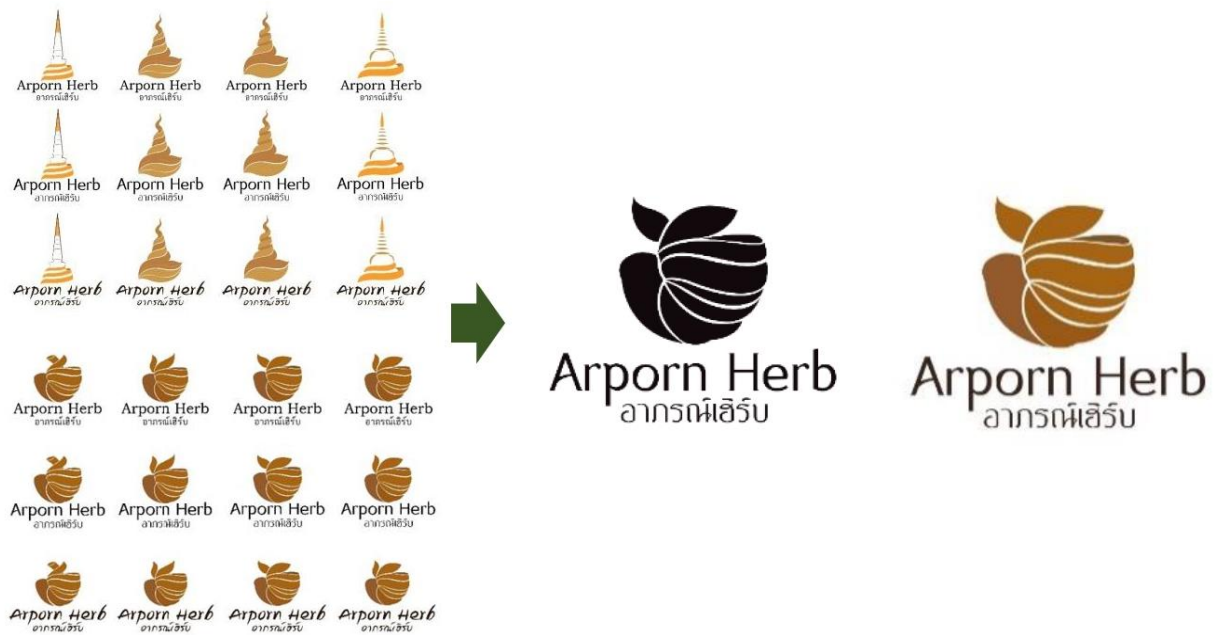
ผู้วิจัยได้ ค้นหาอัตลักษณ์ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยนำอัตลักษณ์ทางศิลปะและวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ถูกแบ่งประเภทไว้แล้วจากงานวิจัย 18 รูปแบบ จัดการสัมภาษณ์กลุ่ม 4 ครั้ง ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ได้ลงความเห็นเพื่อคัดเลือกอัตลักษณ์ที่เหมาะสม สำหรับบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอาง สมุนไพรที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยว วัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญ 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม 2) กลุ่มผู้ผลิตเครื่องสำอางสมุนไพร 3) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 4) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ทุกกลุ่มอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากข้อกำหนดของการเลือกอัตลักษณ์ ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านเลือกอัตลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ บนบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร ประเภทที่ใช้ในห้องน้ำโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านเลือกอัตลักษณ์ขั้นต่ำ 3 ชั้นแต่ไม่เกิน 5 ชั้นอัตลักษณ์ทั้ง 18 ชั้น (ภาพที่ 1) จากการลงความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในทุกกลุ่ม พบว่า การถอดรหัสคำหรือคีย์เวิร์ดที่สำคัญที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเหมาะสม คือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ หมาจาก โลมาสีชมพู พระบรมธาตุเจดีย์ หนึ่งทะเลสูง เครื่องถม เมืองนคร ประเพณีสารทเดือนสิบ มังคุดคัต จตุคามรามเทพ เรือนไทยภาคใต้ และน้ำตกกรุงชิง ผลสรุปการคัดเลือกด้วยการลงความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 9 ท่าน จาก 4 กลุ่ม อัตลักษณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกมากที่สุด คือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ อันดับสอง หมาตักน้ำ(ภาชนะตักน้ำแบบดั้งเดิม และโลมาสีชมพู จากการได้สัมภาษณ์และพูดคุยของเหตุผล ในการสัมภาษณ์กลุ่ม พบว่า อัตลักษณ์ของประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ เป็นอันดับ 1 เหตุผลเพราะว่า นอกจากจะมีภาพพระบรมธาตุเจดีย์ที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชแล้ว ยังมีเรื่องของประเพณีที่สำคัญของชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชและภาคใต้ ซึ่งประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุนี้มีความสำคัญต่อศรัทธาของผู้คนในจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดใกล้เคียง ภายหลังได้รับการยอมรับในระดับสากล ในเรื่องของการแห่ผ้าพระภฏานานาชาติ ทำให้พระบรมธาตุเจดีย์จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ถูกเสนอให้เป็นมรดกโลก สำหรับ โลมาสีชมพูนั้น ผู้เชี่ยวชาญต่างมองว่า เป็นอัตลักษณ์ที่ชัดเจน และเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง ประเภทสบู่ แชมพู ครีมนวด และยังเป็นสัตว์ที่สร้างความเป็นมิตร น่ารัก แต่ยังมีข้อขัดแย้งว่า โลมานั้นมักเป็นตัวแทนของทะเลและ รีสอร์ทต่างๆ ที่ใช้กันมากหลากหลายจนเมื่อ มักจะเป็นตัวแทนของจังหวัดที่มีการท่องเที่ยวทางทะเล เช่น กระบี่ ภูเก็ต หากจะคิดนำไปใช้ก็จะต้องเป็นสีชมพู และผู้เชี่ยวชาญบางท่านก็ทักท้วงว่า เป็นเพียงสัญลักษณ์ของการท่องเที่ยวใน อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช เท่านั้น ส่วนหมาตักน้ำ เป็นภาชนะดั้งเดิม แต่โบราณที่ใช้กันในจังหวัดนครศรีธรรมราช และผู้พันกับวิถีชุมชนชาวใต้มานาน สามารถเป็นตัวแทนของวิถีทางด้านวัฒนธรรมได้ดี มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ มีลักษณะโดดเด่นไม่เหมือนใคร แสดงให้เห็นถึงความ เป็นพื้นบ้าน สามารถบ่งบอกจุดเด่นของความเป็นเครื่องสำอางสมุนไพร ที่สืบทอดจากภูมิปัญญาได้ ปัจจุบัน หมาจากยังกลายเป็นสินค้าพื้นเมืองที่ชาวต่างถิ่นซื้อมากกลับไปใช้ประโยชน์ต่างๆ อีกด้วย จากข้อสรุปดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ เลือกอัตลักษณ์มาพัฒนาเป็นตราสัญลักษณ์ 2 อัตลักษณ์ นั่นคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุและหมาจาก (ของใช้สำหรับตักน้ำแบบดั้งเดิม) มาพัฒนาเป็นตราสัญลักษณ์ เพื่อใช้ในบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางอาภรณ์สมุนไพรต่อไป

ภาพที่ 1 อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของนครศรีธรรมราชทั้ง 18 รูปแบบคัดเลือก 2 รูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ

5.3 ผลการพัฒนาตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์

5.3.1 ผลการพัฒนาตราสัญลักษณ์ จากการคัดเลือกอัตลักษณ์ 2 รูปแบบได้แก่ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุและหมาจากมา พัฒนาเป็นตราสัญลักษณ์ รูปแบบละ 12 แบบและให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบประเมินผล ตราสัญลักษณ์ได้ผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและได้ปรับแก้ตามคำแนะนำ เพื่อนำไปให้ผู้บริโภคเลือก 2 แบบ ทั้งตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ ให้เหลือเพียงรูปแบบเดียว ผลการคัดเลือกผู้บริโภคได้เลือก สัญลักษณ์หมาจาก (ภาพที่ 2) เป็น ตราสัญลักษณ์ของอาภรณ์เฮิร์บว่า สีและรูปทรงสะท้อนถึงความเป็นธรรมชาติเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์และสามารถสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์นครศรีธรรมราชได้ดี อีกทั้งรูปทรงยังมีความน่าสนใจ ผู้ซื้อจะใคร่ถามถึงที่มาของตราซื้อจะใคร่ถามถึงที่มาของตราสัญลักษณ์นี้

ภาพที่ 2 การพัฒนาตราสัญลักษณ์และตราสัญลักษณ์ที่ได้รับการคัดเลือกสำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางอาภรณ์เฮิร์บ

5.3.2 ผลการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ สำหรับการออกแบบบรรจุภัณฑ์นั้น ได้พัฒนามา 2 ชุด ใน 1 ชุดประกอบด้วยบรรจุภัณฑ์ 5 ชิ้น ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ สบู่ ครีมอาบน้ำ ครีมบำรุงผิว แชมพูและครีมนวดผม ได้ทดลองออกแบบพัฒนาทั้งหมด 2 รอบ รอบละ 2 รูปแบบ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบประเมินก่อนปรับปรุงก่อนดำเนินการประชุมกลุ่มย่อยกับตัวแทนผู้บริโภค (Focus Group) ผลจากการคัดเลือกคือบรรจุภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ชุดที่ 1 มีความเหมาะสม ด้วยเหตุผลว่า มีภาพวัตถุดิบชัดเจนและเป็นภาพจริง มีสัญลักษณ์ที่สื่อถึงผลิตภัณฑ์ได้ เช่น สบู่และครีมอาบน้ำมีสัญลักษณ์รูปน้ำ แชมพู มีสัญลักษณ์เป็นรูปหยดน้ำ สำหรับสี คือสีของวัตถุดิบ คือส้มโอทับทิมสยาม เป็นสีชมพูธรรมชาติเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ส่วนสีขาวทำให้ดูสะอาด สดชื่น น่าใช้ (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 ภาพบรรจุภัณฑ์ 2 ชุดที่พัฒนาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับเลือกจากผู้บริโภค สำหรับพัฒนาเป็นต้นแบบ

ผู้วิจัยขอสรุปประเด็นด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินในด้านต่างๆดังต่อไปนี้

1) การสร้างทัศนคติที่ดีงามต่อผลิตภัณฑ์และผู้ผลิต บรรจุภัณฑ์อารมณ์เอิร์บสามารถสร้างทัศนคติที่ดีได้ด้วยตราสัญลักษณ์ที่ดูชัดเจน มีสีโลแกนที่ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ว่า “จากวัตถุดิบอันทรงคุณค่าแห่งเมืองนคร สู่อุบัติความงามอันล้ำเลิศ” นั้นเกี่ยวข้องกับภาพที่ใช้บนบรรจุภัณฑ์เป็นวัตถุดิบที่โดดเด่น ที่มีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น คือ ส้มโอทับทิมสยาม สำหรับขวดนั้นได้เลือกทรงกระบอกสี่เหลี่ยมเพื่อรักษาประโยชน์ของสารสกัดและส่วนผสมให้คงตัวไว้ได้ ดังที่ สินีนาถ เลิศไพรวรรณ [4] ได้กล่าวว่า “การบรรจุภัณฑ์จึงต้องระมัดระวังการเสื่อมสลายของตัวยาสมุนไพรที่จะเกิดจากการเก็บรักษาซึ่งขึ้นอยู่กับระยะเวลาและอื่นๆ บรรจุภัณฑ์สมุนไพรที่กล่าวถึงนี้ต้องคำนึงถึงบรรจุภัณฑ์ภายในตลอดจนบรรจุภัณฑ์ภายนอกที่จะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในตัวผู้ผลิตและจำหน่ายหรือยี่ห้อผลิตภัณฑ์ ในขณะที่เดียวกันผู้ผลิตจะต้องพยายามที่จะสร้างแบรนด์ควบคู่กันไปด้วยเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนหรือความสับสน”

2) ดึงดูดความสนใจ มีความสวยงาม เหมาะสม ด้วยการจัดวางที่เน้นภาพวัตถุดิบที่ชัดเจนและแถบสีชมพูที่สื่อถึงความนุ่มนวลและความเป็นผู้หญิงที่จะดึงดูดกลุ่มเป้าหมายที่ชื่นชอบเครื่องสำอางที่มีส่วนผสมจากธรรมชาติได้เป็นอย่างดี ตามที่ คำนาย อภิปรชญาสกุล [8] ได้กล่าวถึงลักษณะของบรรจุภัณฑ์ที่ดีไว้ว่า “ต้องจงใจให้ชื่อ บรรจุภัณฑ์จึงต้องสะดุดตาน่าสนใจ นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า เราอารมณ์ให้อยากซื้อ ด้วยขนาดและรูปแบบที่เหมาะสมของบรรจุภัณฑ์ช่วยเราอารมณ์ให้ผู้พบเห็นอยากซื้อสินค้าได้เป็นอย่างดี”

3) การบ่งชี้ให้ผู้บริโภคทราบถึงชนิดของผลิตภัณฑ์ได้ การจัดวาง ดูเรียบง่าย ชัดเจนกลมกลืน บรรจุภัณฑ์เครื่องสำอาง อารมณ์เอิร์บ สามารถบ่งชี้ให้ผู้บริโภคทราบถึงชนิดของผลิตภัณฑ์ได้ เพราะด้วยลักษณะของบรรจุภัณฑ์และตัวอักษรแสดงชนิดของสินค้าและใช้สัญลักษณ์แสดงประเภทของสินค้า เช่น แชมพู มีภาพประกอบเป็นไอหยดน้ำ สบู่มีสัญลักษณ์รูปน้ำแสดงแทนความสดชื่นของการได้อาบน้ำ เป็นต้น

4) การแสดงคุณสมบัติประโยชน์และวิธีใช้ บรรจุภัณฑ์เครื่องสำอาง อาภรณ์เอิร์บ แสดงคุณสมบัติและวิธีใช้ผลิตภัณฑ์ที่เข้าใจได้ง่าย มีวิธีการใช้ชัดเจน บอกถึงสรรพคุณของสมุนไพร

5) สามารถรักษาเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ในเครื่องผู้ผลิต ได้โดยใช้สีขาว ชมพูแบบเดียวกันและใช้ภาพวัตถุเดิมเหมือนกันทั้งชุด ใช้ตัวอักษรแบบเดียวกัน การจัดวางตำแหน่งที่เหมือนกัน

5.4 ผลประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ประกอบการและกลุ่มธุรกิจชุมชนสมุนไพร ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าผู้ประกอบการผู้ประกอบการและผู้เข้ารับฟังมีความพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับในการสัมมนาในระดับมาก และมีความพึงพอใจผลงานวิจัยมาก โดยผู้ประกอบการเห็นว่า จะเห็นว่าตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอาง “อาภรณ์เอิร์บ” มีอัตลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชชัดเจน รวมถึงมีความพึงพอใจต่อตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอาง “อาภรณ์เอิร์บ” มีความสวยงาม และเหมาะสมกับการใช้งาน ในระดับมากที่สุด

6. อภิปรายและสรุปผล

6.1 การอภิปรายผล

6.1.1 การเลือกตัวแทนของอัตลักษณ์และความเหมาะสมของบุคลิกภาพของผลิตภัณฑ์ จากการคัดเลือกอัตลักษณ์นั้นด้วยคะแนนที่สูงที่สุดนั้นคือ อัตลักษณ์ของประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ และมีแนวโน้มที่จะได้รับคัดเลือกมากที่สุด แต่ผลการวิจัยโดยเฉพาะจากการสนทนากลุ่มของผู้บริโภคนั้นก็กลับทำให้คำตอบที่คาดไว้กลับตาลปัตร เนื่องจากผู้บริโภคกล่าวขึ้นมาถึงความไม่เหมาะสมของตราสัญลักษณ์ที่ไปอยู่ในห้องอาบน้ำ อีกทั้งยังให้ข้อคิดที่ว่า หากปั๊มลงไปบนสบู่จะกล้ำได้อย่างไร ตรงตามที่คุณเชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ได้ให้คำแนะนำว่า เกรงว่าจะเป็นประเด็นที่ประหลาดสำหรับผู้ให้ความครีธา แล้วมองเป็นเรื่องไม่เหมาะสมที่จะนำภาพแทนสิ่งที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนมาไว้บนฉลากบรรจุภัณฑ์ ถึงแม้จะเป็นภาพตัวแทนของสถานที่ได้อย่างดีก็ตาม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดีการตัดสินใจเลือกอัตลักษณ์ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 กลุ่มก็ไม่ได้หมายความว่า จะไม่ใช้คำตอบเสียทีเดียว เพราะจากการวิจัย[9] อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการออกแบบตราสัญลักษณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหารูปแบบของตราสัญลักษณ์ที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรม พิจารณาจากตราสัญลักษณ์จำนวน 56 ชิ้นและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ตราสัญลักษณ์ที่จัดแบ่งประเภทตามลักษณะของหน่วยงานและเรื่องราวที่เกี่ยวข้องและพบว่า “อิทธิพลของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา-ความเชื่อมีผลต่อการออกแบบตราสัญลักษณ์มากที่สุด” เพราะผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง อาภรณ์เอิร์บเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทใช้อาบน้ำ สระผมกับทาลงบนผิวกาย ทำให้ผู้บริโภครู้สึกตะขิดตะขวงใจที่จะใช้อีกทั้งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหมาจาก ที่เป็นตราสัญลักษณ์อีกอันหนึ่ง ที่ถูกคัดเลือก จะดูเหมาะสมกว่า เหตุเพราะ บุคลิกภาพของชนิดของผลิตภัณฑ์ไปกันได้ดี กับที่ไปที่มาของหมาจากที่เป็นภาชนะใช้ตักน้ำแบบดั้งเดิมของชาวนครศรีธรรมราช

6.1.2 ความคล้ายคลึงกับความเรียบง่าย ในการเลือกแบบของบรรจุภัณฑ์ แบบบรรจุภัณฑ์ของแบบที่ 2 ที่ไม่ถูกเลือกนั้นดูสวยงาม ดีไซน์ทันสมัยแนวกราฟิกบนเครื่องสำอางระดับไฮ-เอนด์ และดูเป็นของพรีเมียม หรรษา แต่กลับไม่ถูกออกถูกใจผู้บริโภคที่บอกว่า บรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางนี้ดูแพงเกินไปเห็นแล้วไม่กล้าซื้อเหมือนของห้าง เหมือนสปาตามโรงแรมหรู ทำให้ดูห่างเหินจากผู้ใช้ง่ายกว่า ผู้ใช้กลับเลือกแบบแรก ที่เป็นวัตถุติดชัดเจนแบบช็อกๆ แต่ดูสะอาดตา สดชื่น เข้าใจง่าย เข้าถึงใจผู้บริโภคได้มากกว่า

6.1.3 ภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ยุคใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ภายหลังจากสัมภาษณ์กลุ่ม ในคำถามที่ว่าผู้บริโภคอยากซื้อผลิตภัณฑ์อาภรณ์เอิร์บเป็นของขวัญแก่บ้านแขกเมืองหรือไม่ ผู้บริโภคได้สะท้อนถึงบรรจุภัณฑ์ภายนอกที่ใส่เพื่อใช้เป็นชุดของขวัญของฝากว่าอยากได้เป็นถุงผ้าแทนที่จะสร้างเป็นบรรจุภัณฑ์ชุดรวมที่เป็นกล่อง เนื่องจากกระแสกรีน หรือกระแสรักษ์โลก ผู้บริโภคได้กล่าวว่า ถ้าเป็นถุงผ้าก็จะนำกลับไปใช้ได้ อีก เป็นถุงใส่ของน่ารักๆ หรือใส่ยาตามโรงพยาบาลก็ได้ ตรงกันกับแนวคิดด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ถึงแนวโน้มของโลก [10] เกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์สินค้าอุปโภคบริโภคว่า “นอกจากจะสะดวกในการใช้ มีความสวยงามสะดุดตาเมื่อวางขาย ราคาสามารถแข่งขันได้แล้ว การเพิ่มหน้าที่ของบรรจุภัณฑ์ ใส่ใจสุขภาพและความปลอดภัย การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณาร่วมกันด้วย”

ภาพที่ 4 ต้นแบบกระเป๋าผ้าเพื่อใส่ชุดผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรอาร์พอร์นเฮิร์บ

6.2 สรุปผล

6.2.1. องค์ความรู้ด้านการสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ให้กับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร ให้กับกลุ่มอากรณสมุนไพร จ.นครศรีธรรมราช ที่มีความเหมาะสมกับบรรจุภัณฑ์สมุนไพร อาร์พอร์นเฮิร์บ การคัดเลือกอัตลักษณ์พบว่า อัตลักษณ์ที่เหมาะสมจะต้องมีความสอดคล้องกับบุคลิกของผลิตภัณฑ์และไม่อ่อนไหวต่อประเด็นทางด้านความเชื่อ ด้วยเหตุนี้ หมายจาก จึงเป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมที่สุด

6.2.2. ต้นแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ การใช้หมายจากมาออกแบบประยุกต์เป็นตราสัญลักษณ์ สะท้อนภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางอาร์พอร์นเฮิร์บได้เป็นอย่างดี เพราะหมายจาก เป็นภาษาถิ่นที่ใช้ตักน้ำในสมัยก่อนของชาวจังหวัด นครศรีธรรมราช เพื่อใช้อาบ ตรงกันกับผลิตภัณฑ์ แชมพู สบู่ ครีมอาบน้ำ ครีมบำรุงผิว ที่เน้นวางไว้ในห้องน้ำ อีกทั้งหมายจากหรือ หมายต้อ เป็นวัตถุที่แสดงออกทางวัฒนธรรมนครศรีธรรมราชได้โดดเด่นไม่เหมือนใคร มีรูปทรงที่สวยงามเป็นธรรมชาติ ซึ่งมีความสวยงามกลมกล่อมในการประสานวัฒนธรรมพื้นบ้านเข้ากับความเป็นสากล ผลการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ต้นแบบหนึ่งชุด ที่มีบุคลิกเป็นธรรมชาติ สดชื่น สะอาด นุ่มนวล สามารถสร้างทัศนคติที่ดีมาต่อผลิตภัณฑ์และผู้ผลิต บรรจุภัณฑ์อาร์พอร์นเฮิร์บสามารถสร้างทัศนคติที่ดีได้ด้วย ตราสัญลักษณ์ที่ดูชัดเจน มีสโลแกนที่ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ว่า “จากวัตถุดีอันทรงคุณค่าแห่งเมืองนคร สู่อุตสาหกรรมอันล้ำเลิศ” บรรจุภัณฑ์ ดึงดูดความสนใจ มีความสวยงาม เหมาะสม ด้วยการจัดวางที่เน้นภาพวัตถุที่ชัดเจน และแถบสีชมพูที่สื่อถึงความนุ่มนวลและความเป็นผู้หญิง และฉลากสามารถบ่งชี้ให้ผู้บริโภคทราบถึงชนิดของผลิตภัณฑ์ได้ เพราะด้วยลักษณะของบรรจุภัณฑ์และตัวอักษรแสดงชนิดของสินค้าและใช้สัญลักษณ์แสดงประเภทของสินค้า เช่น แชมพู มีภาพประกอบเป็นไอหยดน้ำ สบู่มีสัญลักษณ์รูปน้ำแสดงแทนความสดชื่นของการได้อาบน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ยังการที่คุณประโยชน์และวิธีใช้ และสามารถรักษาเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ในเครือผู้ผลิต ได้โดยใช้สีขาว ชมพูแบบเดียวกันและใช้ภาพวัตถุที่เหมือนกันทั้งชุด

6.2.3 ผลประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ประกอบการและกลุ่มธุรกิจชุมชนสมุนไพร ในจังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่าผู้ประกอบการผู้ประกอบการและผู้เข้ารับฟังมีความพึงพอใจในผลงานวิจัยและด้านความรู้ที่ได้รับในการสัมมนาในระดับมาก โดยผู้ประกอบการตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอาง “อาร์พอร์นเฮิร์บ” มีอัตลักษณ์ของจังหวัด นครศรีธรรมราช รวมถึงมีความพึงพอใจต่อตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอาง “อาร์พอร์นเฮิร์บ” มีความสวยงามและเหมาะสมกับการใช้งาน ในระดับมากที่สุด

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผศ.แฉล้ม สถาพรที่ปรึกษางานวิจัย และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ช่วยสนับสนุนทุนวิจัย มุ่งเป้าปี 2560

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 นักออกแบบ และ ครู อาจารย์ ที่สนใจด้านการออกแบบ สามารถนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการคัดเลือกและการสร้างอัตลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์ ได้เห็นถึงกระบวนการได้จากคู่มือในการสัมมนาเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี สำหรับผู้ประกอบการหรือนักออกแบบที่ต้องออกแบบให้กับธุรกิจใกล้เคียงกัน สามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้

8.2 สำหรับการวิจัยด้านการออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ เป็นการเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ ด้วยการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้ผลิตภัณฑ์ใหม่ภายใต้ผู้ผลิตเดิม หากจะวิจัยต่อยอดออกไป อาจต้องวิจัยในเชิงการออกแบบที่เป็นสื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ทั้งระบบ ตั้งแต่ ป้ายหน้าร้าน การจัดแสดงสินค้า และการออกแบบตราสัญลักษณ์เดิมและสัญลักษณ์ใหม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงการทำประชาสัมพันธ์บนสื่อออนไลน์ต่างๆ ที่จะผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนธุรกิจอย่างเป็นระบบ

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข. 2559. **ฐานข้อมูลสมุนไพรใช้ทางเครื่องสำอาง**. ค้นเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2559, จาก <http://tmpcd.fda.moph.go.th/>
- [2] ละออง ฤกษ์มงคล. (29 ตุลาคม 2559). **ผู้ประกอบการธุรกิจชุมชน อาภรณ์สมุนไพร**. [สัมภาษณ์]
- [3] Kotler, Philip and Armstrong, Gary. 2014. **Principles of Marketing : Global Edition**. 15th ed. Harlow, England : Pearson Education Limited.
- [4] สีนินดา เลิศไพโรวัน. 2552. กรณีศึกษารูปแบบบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางส่วนผสมธรรมชาติจากกรุงมิถาน. **วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**, 13:1(มกราคม-มิถุนายน), น.5- 15.
- [5] ปิยพร ศรีสุขสวัสดิ์. (2558). **การศึกษาศิลปวัฒนธรรมภาคใต้เพื่อนำไปสู่ การออกแบบสร้างสรรค์ภาพสำเร็จรูปที่สื่อถึงอัตลักษณ์พื้นถิ่นภาคใต้**. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (เอกสารอัดสำเนา)
- [6] ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2548. **การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. กรุงเทพฯ : วี อินเทอร์เน็ต.
- [7] ละออง ฤกษ์มงคล. (7 กรกฎาคม 2560) . **แนวทางในการพัฒนาสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์อาภรณ์สมุนไพร**. [สัมภาษณ์]
- [8] คำนาย อภิปรัชญาสกุล. 2559. **ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์**. กรุงเทพฯ: โฟกัสมีเดีย แอนพับลิชชิง.
- [9] บำรุง อิศรกุล. 2545. **ศึกษาอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการออกแบบตราสัญลักษณ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [10] สถาบันพลาสติก. สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม . (กันยายน 2556). รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์. **โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อรองรับการขยายตัวในภูมิภาคอาเซียน**. (มปท.): สถาบันพลาสติก. สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.

KING MONGKUT'S INSTITUTE
OF TECHNOLOGY LADKRABANG

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เลขที่ 1 ซอยจลองทรง 1 แขวงลาดกระบัง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

☎ : 02 329 8000 ต่อ 3692

☎ : 02 329 8435

